

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23To/59/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3121010474
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Javorková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3121010474.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Javorkovej a sudcov JUDr. Michala Antalu a JUDr. Lucie Horvátovej, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 19. júla 2022 prejednal odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín v trestnej veci obžalovaného

K. S.,

nar. XX.XX.XXXX v D., trvalý pobyt D.,

ktoré podal proti rozsudku Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 3T/40/2021 zo dňa 07.04.2022, a takto jednohlasne

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. zrušuje sa napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. sa vec vracia súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 3T/40/2021 zo dňa 07.04.2022 bol obžalovaný K. S. oslobodený spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín sp. zn. 2Pv 469/19/3309 zo dňa 23.04.2021, pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin podvodu spolupáchatelstvom podľa § 20, § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že po vzájomnej predchádzajúcej dohode s ďalším doposiaľ nestotožneným páchatelom vylákali finančné prostriedky od poškodeného dôchodcu U. D., nar. XX.XX.XXXX, a to tým spôsobom, že nestotožnený páchatel dňa 31.07.2019 o 13.35 hod. z presne nezisteného miesta v A. republike, z telefónneho čísla XXXX XXX XXX, kontaktoval poškodeného U. D. a predstavil sa mu ako jeho vnuk X., pričom poškodenému povedal, že potrebuje súrnu pomoc pre svojho známeho vo výške 15.000,- Eur, na základe čoho poškodený v presvedčení, že mu skutočne volal jeho vnuk, ešte v ten deň vybral zo svojho účtu vedeného v Poštovej banke, a. s., sumu vo výške 10.000,- Eur, ku ktorej pridal finančnú hotovosť vo výške 5.000,- Eur, ktorú mal uloženú doma a podľa inštrukcií nestotožneného páchatela sa presunul na Z. ulicu v J., kde v čase okolo 14.29 hod. za ním prišiel obžalovaný K. S., ktorý sa mu predstavil pod menom D. a vystupoval ako známy jeho vnuka, na základe čoho poškodený odovzdal finančnú hotovosť vo výške 15.000,- Eur obžalovanému K. S., ktorý následne aj s touto hotovosťou odišiel na neznáme miesto, čím obžalovaný K. S. spolu s ďalším zatiaľ nestotožneným páchatelom spôsobili poškodenému U. D. škodu vo výške 15.000,- Eur, pričom vedel

o veku poškodeného aj vzhľadom na to, že sa mu predstavil ako jeho vnuk, pretože nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. súd odkázal poškodeného U. U. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J., U. XXXX/X, s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Rozsudok nenadobudol právoplatnosť, pretože ho po jeho vyhlásení ihneď odvolaním napadol prokurátor. Svoje odvolanie aj písomne zdôvodnil. Uviedol, že s argumentami okresného súdu sa nestotožňuje, pretože súd sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie. Poškodený U. D. na hlavnom pojednávaní uviedol, že si nedovolí tvrdiť, že páchatelom bol obžalovaný. Pred tromi rokmi však páchatela jednoznačne opoznal. Vo svojej výpovedi v prípravnom konaní dňa 16.08.2019 (č. I. 33-39 vyš. spisu) na otázku vyšetrovateľa, či môže popísať muža, ktorému odovzdal 15.000 eur uviedol, že nebol vyšší ako on, mohol mať 170-175 cm, postava stredná, ani chudý, ani tučný, vek okolo 40-45 rokov, vlasy svetlohnedé kratšie, pleť mal opálenú, tvár mal okrúhlu, reč normálnu, oblečené mal tmavé nohavice dlhé a biele tričko alebo polokošeľu. Poškodený teda pred rekogníciou (konanou dňa 24.06.2020) opísal opoznávanú osobu. Prokurátor ďalej poukázal na výpoveď svedkyne A. S., ktorá uviedla, že na adrese K. č. XX, P. už nebýva, hoci poštu jej tam môžu orgány činné v trestnom konaní zasielať. Na uvedenej adrese bola v prenájme aj s obv. K. S.. V čase spáchania skutku dňa 31.07.2019 býval obv. K. S. s nimi v spoločnej domácnosti. Má na seba registrované telefónne číslo XXXX XXX XXX, ktoré používal syn D.. Svedkyňa W. F. uviedla, že obv. K. S. pred nástupom do výkonu trestu býval s ňou a s A. S. a s D. P. na ulici K. č. XX, P.. Svedok D. P. uviedol, že obv. K. S. je jeho otec a dňa 31.07.2019 býval s nimi v spoločnej domácnosti. Telefónne číslo XXXX XXX XXX používal on v telefóne Samsung. Otec používal vlastný telefón. V J. bol raz vlakom, avšak v ten deň v A. nebol. V J. len vystúpil z vlaku a nastúpil na iný vlak a cestoval ďalej, teda po meste nebehal. Obvineného K. S. zo spáchania predmetného skutku usvedčujú priame ako aj nepriame dôkazy. Z priamych dôkazov je to v prvom rade výpoveď poškodeného U. D. a rekognícia vykonaná s týmto poškodeným, ktorú prokurátor považuje za vykonanú zákonným spôsobom. Poškodený riadne a jasne opísal okolnosti, za ktorých odovzdal obvinenému K. S. finančnú hotovosť vo výške 15.000 eur. Z výpovede poškodeného je pri tom zrejmé, že bol uvádzaný do omylu neznámym páchatelom, ktorý sa vydával za jeho vnuka a žiadal telefonicky od neho požičať 15.000 eur s prísľubom, že tieto peniaze vráti. Obvinený K. S. tieto peniaze osobne fyzicky prevzal od poškodeného na Z. ulici v J., kde uvádzal poškodeného do omylu tým, že sa vydával za známeho jeho vnuka pod menom D.. Poškodený pri rekognícii bezpečne opoznal obvineného K. S. ako osobu vystupujúcu pod menom D., ktorej odovzdal spomínaných 15.000 eur. Z nepriamych dôkazov, ktoré usvedčujú obvineného zo spáchania predmetného skutku sú to zabezpečené údaje o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke na telefónnom čísle XXXX XXX XXX. Toto telefónne číslo sa preukázateľne v čase spáchania skutku nachádzalo v lokalite, kde došlo k spáchaniu skutku. Navyše ešte v ten deň bolo toto telefónne číslo lokalizované aj v A., odkiaľ neznámy páchatel volal poškodenému. K tomuto telefónnemu číslu mal obvinený prístup, nakoľko ho bežne užíval jeho syn D. P., s ktorým žil obvinený v tom čase v jednej domácnosti. D. P. síce poprel, že by toto telefónne číslo používal jeho otec, avšak nevedel logicky vysvetliť, ako je možná lokalizácia tohto telefónneho čísla v J., keď podľa jeho výpovede toto telefónne číslo používal len on sám, pričom v J. bol iba raz vlakom, a to iba na vlakovej stanici. Je zrejmé, že táto výpoveď svedka D. P. je len účelová, v snahe vytvoriť alibi pre obvineného. Z výpisov uskutočnenej telekomunikačnej prevádzky od operátora 02 k BTS pokrývajúcejmu miesto, kde poškodený odovzdal obv. S. finančnú hotovosť - na č. I. 173 a 174 vyšetrovacieho spisu sú uvedené zachytené hovory cez BTS operátora 02, umiestnenej na O. XXX, J., z t. č. XXXX XXX XXX s IMEI XXXXXXXXXXXXXXXX (registrované na osobu A. S. - nevesta obvineného - používal po celý čas D. P., syn obvineného, ktorý býva v P., a v čase spáchania skutku mal 15 rokov). Poukazujem ešte na to, že telefón s IMEI XXXXXXXXXXXXXXXX bol zaistený pri domovej prehliadke (č. I. 108 vyš. spisu) v detskej izbe na posteli v byte, kde v danom čase bývali D. P., A. S. a W. F., a v ktorom do nástupu do výkonu trestu býval aj obvinený K. S.. Z lokalizácií telefónneho čísla XXXX XXX XXX bolo taktiež zistené, že toto sa nachádzalo na viacerých miestach v rámci S. republiky, kde došlo k spáchaniu ďalších skutkov s rovnakým modus operandi. Lokalizácie tohto telefónneho čísla boli navyše porovnané s údajmi zo systému elektronických diaľničných známkov Národnej diaľničnej spoločnosti (ďalej len „NDS“), čím bolo zistené, že obvinený sa pri spáchaní predmetného skutku pohyboval na motorovom vozidle značky Škoda Rapid, bielej farby, EČ: I Na fotografiách zo systému elektronických diaľničných známkov NDS je v predmetnom motorovom vozidle na sedadle spolujazdca vidieť osobu mužského pohlavia v bielom tričku, ktorému síce nie je zreteľne vidieť do tváre, avšak postava tejto osoby zodpovedá postave obvineného K. S.. Poškodený vo svojej výpovedi pri popise páchatela uviedol, že tento mal na

sebe oblečené biele tričko alebo polokošelu. Taktiež poškodený vo svojej výpovedi spomína, že pred odovzdaním peňazí si na ulici všimol biele auto typu sedan. Obvinený K. S. bol už v minulosti odsúdený za spáchanie skutkov s rovnakým modus operandi, a to trestným rozkazom Okresného súdu v Nitre zo dňa 08.08.2017, pod sp. zn. 2T/42/2017 a rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš zo dňa 25.03.2019, pod sp. zn. 10T/3/2017, v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 05.11.2019, pod sp. zn. 5To/48/2019. Uvedené potvrdzuje skutočnosť, že obvinený má sklony k páchaniu tohto druhu trestnej činnosti. Vzhľadom na horeuvedené skutočnosti mal prvostupňový súd na hlavnom pojednávaní prečítať výpovede týchto svedkov a oboznámiť ostatný spisový materiál tak, ako prokurátor navrhol v obžalobe. Prokurátor sa nestotožňuje s odôvodnením okresného súdu, že nebolo preukázané, že skutok spáchal obžalovaný, nakoľko prokuratúra je toho názoru, že súd nesprávne a jednostranne vyhodnotil dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní, a teda konal v rozpore s § 2 ods. 12 Tr. por., pričom má za to, že obžalovaný spáchal trestnú činnosť tak, ako je uvedené v obžalobe a svojím konaním naplnil formálnu stránku žalovaného trestného činu. Preskúmaním napadnutého rozsudku Okresného súdu Trenčín v kontexte s vyššie uvedenými skutočnosťami prokuratúra dospela k záveru, že prvostupňový súd do odôvodnenia svojho rozhodnutia pojal zásadne tie skutočnosti, ktoré svedčia v prospech obžalovaného a neprihliadol k tým skutočnostiam, ktoré majú vplyv na celkové posúdenie skutkového stavu. V závere prokurátor navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil, a vrátil vec okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Odvolací súd, nezistiac dôvody pre rozhodnutie podľa § 316 Tr. por., na podklade podaného odvolania prokurátora preskúmal v rozsahu a z dôvodov podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého oslobodzujúceho výroku rozsudku okresného súdu, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Svoju prieskumnú povinnosť odvolací súd okrem vytýkaných chýb zamerail aj na prípadné chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, avšak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Na základe vykonania svojej prieskumnej povinnosti v uvedených zákonných medziach odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie prokurátora je dôvodné.

Úvodom je potrebné uviesť, že súd prvého stupňa na hlavnom pojednávaní vykonal dokazovanie výsluchmi obžalovaného a poškodeného, a následne oboznámením konkrétnych listinných dôkazov, bližšie špecifikovaných v zápisnici z hlavného pojednávania. I keď po výsluchu poškodeného intervenujúci prokurátor netrval na tom, aby súd oboznámil svedecké výpovede a znalecký posudok, trval na oboznámení listinných dôkazov. Ako však vyplýva zo zápisnice o hlavnom pojednávaní zo dňa 07.04.2022, pre rozhodnutie podstatné listinné dôkazy súd prvého stupňa na hlavnom pojednávaní nevykonal. Tie dôkazy, ktoré vykonané boli, súd prvého stupňa nesprávnym spôsobom vyhodnotil, keďže nepostupoval striktnie podľa § 2 ods. 12 Tr. por. Svoje vnútorné presvedčenie nezaložil na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu nielen jednotlivo, ale najmä v ich súhrne. Súd prvého stupňa v prospech obžalovaného podcenil existenciu priameho usvedčujúceho dôkazu, a následne nevykonal podstatné dôkazy pre objasnenie predmetného žalovaného skutku.

Súd prvého stupňa, pokiaľ ide o vyhodnotenie priameho usvedčujúceho dôkazu, t. j. v prípravnom konaní vykonanej a na hlavnom pojednávaní oboznámenej rekognície, len nekriticky prevzal tvrdenie obhajoby spočívajúce v tom, že rekognícia bola vykonaná v rozpore so zákonom, keďže figuranti boli štyria, pričom iba jeden z nich sa približoval vekom obžalovanému, ostatní traja figuranti boli od obžalovaného mladší o cca 11 až 18 rokov. Nezákonnosť vykonanej rekognície prvostupňový súd odvodzuje i zo skutočnosti, že zo zápisnice nevyplýva, že by bola opoznávaná osoba najprv vyzvaná, aby spontánne opísala osobu (popis tváre, vlasy, výška, oblečenie). Uvedené právne úvahy prvostupňového súdu sú nesprávne, a preto nie sú spôsobilé spochybniť zákonnosť vykonanej rekognície.

Predovšetkým je potrebné viesť, že rekognícia „in natura“ z prípravného konania bola vykonaná s poškodeným zákonným spôsobom, v súlade s ust. § 126 Tr. por. Rekognícia je zvláštnou formou výsluchu svedka a jej zmyslom je, aby stotožňujúca osoba znovu poznala konkrétnu osobu, ktorej opoznanie je dôkazne významné. Opozňavajúca osoba tak spraví na základe skutočností, ktoré sama bezprostredne vníma svojimi zmyslami. Rekogníciu osoby možno vykonať dvoma spôsobmi, a to „in natura“ alebo podľa fotografií. Rekognícia má zásadne dve fázy. Najprv ide o opis stotožňovanej osoby alebo veci získaný od svedka jeho výsluchom a až potom je možné svedkovi osobu ukázať, a to spravidla medzi niekoľkými osobami podobného vzhľadu. Rekognícia „in natura“ je nutná všade tam, kde takú osobu je možné zistiť. Rekognícia podľa fotografií je možná v prípade, že predchádzajúci postup nie je možný napríklad preto, že podozrivá osoba nie je zistená.

Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, poškodený U. D. obžalovaného predtým nepoznal, a preto jeho meno orgánom činným v trestnom konaní uviesť nemohol. V súlade so zákonom však týmto orgánom osobu páchatel'a opísal bezprostredne po skutku (do zápisnice o výsluchu poškodeného zo dňa 16.08.2019), pričom opis osoby korešponduje s výzorom obvineného, a následne tohto dvakrát in natura spoľahlivo opoznal počas rekognície. Boli teda striktné dodržané obe fázy vyšetrovacieho úkonu rekognície, keďže poškodený popísal opoznávanú osobu v čase pred vykonaním rekognície, pričom odvolací súd zdôrazňuje, že v danom prípade nie je podstatné pre dodržanie zákonnosti predmetného úkonu, či popis osoby vykonala opoznáajúca osoba v rámci výsluchu poškodeného, alebo v rámci konania rekognície. Pokiaľ ide o vek figurantov prítomných na úkone, nie je vo veku obžalovaného podstatný vekový rozdiel, ktorý prirodzene medzi figurantmi bol a tento v danom konkrétnom prípade ani nebol na pohľad významne markantný. Nezanedbateľným faktom zostáva najmä tá skutočnosť, že poškodený počas rekognície slovami popísal, na základe čoho si je jednoznačne istý svojim opoznaním. Z vykonanej rekognície je vyhotovená nielen fotodokumentácia, ale i obrazovo-zvukový záznam.

Krajský súd v tejto súvislosti zvyrazňuje dôležitosť úkonu rekognície vykonanej v prípravnom konaní, a to nielen z hľadiska všeobecného poznania, a tým vyššej miere objektívnosti, ale najmä z dôvodu vysokého veku poškodeného, a s tým spojenú jeho zdravotnú kondíciu a schopnosť pamätať si prežitú udalosť. Je nesporné, že práve s poukazom na tieto faktory nedošlo k jednoznačnému opoznaniu obžalovaného poškodeným aj na hlavnom pojednávaní (kedy bol poškodený vo veku takmer 90 rokov), ktoré sa konalo s odstupom času takmer 33 mesiacov od spáchania skutku. Poškodený U. D. viackrát na hlavnom pojednávaní uviedol, že na obžalovaného dobre nevidí, vyjadril sa, že je ťažko povedať, či je to on, že je to 3 roky dozadu, že má iné vlasy a iné oblečenie. Na otázku, či je to on odvetil „trochu áno“. Jeho vyjadrenia k osobe obžalovaného boli menej isté ako v prípravnom konaní, čo je prirodzené v súvislosti s plynutím času aj s jeho vekom. Jednoznačne však uviedol, že ho už predtým identifikoval, čím mal evidentne na mysli rekogníciu, ktorá bola vykonaná podstatne skôr po spáchaní skutku. Výsluch poškodeného na hlavnom pojednávaní tak súd prvého stupňa vo vzájomnom súhrne s vykonanou rekogníciou správne nevyhodnotil, a preto i dospel k nesprávnejmu záveru.

Vo veci boli produkované i významné nepriame listinné dôkazy, na ktoré správne poukázal prokurátor v rámci podaného odvolania, a ktoré neboli súdom prvého stupňa na hlavnom pojednávaní vykonané, hoci ich prokurátor navrhol vykonať. Ide predovšetkým o výpisy uskutočnenej telekomunikačnej prevádzky od operátora O2 k BTS pokrývajúcej miesto, kde poškodený odovzdal obvinenému (páchatel'ovi) finančnú hotovosť, z ktorých je zrejmé zachytenie hovorov cez BTS operátora O2, umiestnenej na O. XXX, J., z telefónneho čísla XXXX XXX XXX s IMEI XXXXXXXXXXXXXXX, ktoré telefónne číslo je registrované na osobu A. S. (nevesta obvineného), pričom mobilný telefón s uvedeným telefónnym číslom mal v čase skutku používať 15 - ročný syn obvineného D. P., ktorý v tom čase býval s obvineným v P., v jednej domácnosti. Tento telefón bol zaistený pri domovej prehliadke v predmetnom byte.

Z lokalizácií telefónneho čísla XXXX XXX XXX bolo taktiež zistené, že toto sa nachádzalo na viacerých miestach v rámci S. republiky, kde došlo k spáchaniu ďalších skutkov s rovnakým modus operandi. Lokalizácie telefónneho čísla boli navyše porovnané s údajmi zo systému elektronických diaľničných známok NDS, čím bolo zistené, že obvinený sa pri spáchaní predmetného skutku pohyboval na motorovom vozidle značky Škoda Rapid, bielej farby, EČ: I Na fotografiách zo systému elektronických diaľničných známok NDS je v predmetnom motorovom vozidle na sedadle spolujazdca vidieť osobu mužského pohlavia v bielom tričku, ktorému síce nie je zreteľne vidieť do tváre, avšak postava tejto osoby zodpovedá postave obvineného K. S.. Poškodený vo svojej výpovedi pri popise páchatel'a uviedol, že tento mal na sebe oblečené biele tričko alebo polokošelu.

Prokurátor v rámci podaného odvolania poukazoval i na ďalšie dôkazy, konkrétne výpoveď svedkyne A. S., W. F. a svedka D. P., ktoré však na hlavnom pojednávaní rovnako, ako vyššie uvedené listinné dôkazy vykonané neboli, hoci ich vykonanie bolo prokurátorom navrhované v obžalobe. Hoci na hlavnom pojednávaní, ako vyplýva zo zápisnice okresného súdu, už prítomný prokurátor na vykonaní týchto dôkazov netrval a nenavrhovala ich vykonať ani žiadna z ďalších procesných strán, v tejto súvislosti však krajský súd poukazuje na to, že súd môže vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhli (§ 2 ods. 11 Tr. por.), najmä keď je to podstatné pre riadne objasnenie veci, zdôrazniac na to nadväzujúce ustanovenie § 278 ods. 2 Tr. por., podľa ktorého môže súd pri svojom rozhodnutí prihliadať len na skutočnosti, ktoré boli prebraté na hlavnom pojednávaní, a opierať sa o dôkazy, ktoré boli na hlavnom pojednávaní vykonané.

Záverom len krajský súd uvádza, že medzi vykonanými dôkazmi na hlavnom pojednávaní boli aj odsudzujúce súdne rozhodnutia, z ktorých jednoznačne vyplýva sklon obvineného K. S. k páchaniu majetkovej trestnej činnosti, dokonca rovnakým spôsobom, ako sa mu kladie v aktuálnom trestnom stíhaní za vinu. Ide predovšetkým o rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 2T/155/2016 zo dňa 20.10.2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2To/90/2016 zo dňa 19.01.2017, trestný rozkaz Okresného súdu v Nitre sp. zn. 2T/42/2017 zo dňa 08.08.2017 a rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 10T/3/2017 zo dňa 25.03.2019, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5To/48/2019 zo dňa 05.11.2019. Ani tieto listinné dôkazy súd prvého stupňa nijako pri svojom rozhodovaní nezohľadnil.

Z takto rozvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil v celom rozsahu, a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

Pri novom rozhodovaní bude povinnosťou súdu prvého stupňa vykonať všetky dôkazy potrebné na celkové objasnenie veci a tieto v súlade s právnym názorom vysloveným nadriadeným súdom starostlivo vyhodnotiť spôsobom predpokladaným ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por., a až následne opätovne rozhodnúť vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.